

Okul Öncesi Dönem Çocukların Dinleme Becerileri ile Duygu Düzenleme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Examining the Relationship Between Preschool Children's Listening Skills and Emotion Regulation Skills

Fatma Büşra Telli, Murat Bartan

Yazar Bilgileri

Fatma Büşra Telli
Okul Öncesi Öğretmeni, Millî Eğitim Bakanlığı,
fatmabusra_60@icloud.com

Murat Bartan
Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi,
murat.bartan@dpu.edu.tr

ÖZ

Bu çalışmada okul öncesi dönem çocukların dinleme becerileri ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve farklı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında okul öncesi eğitimine devam eden 416 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada veriler "Kişisel Bilgi Formu", "Duygu Düzenleme Ölçeği" ve "Dinleme Becerisi Ölçeği" ile toplanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre Dinleme Becerisi Ölçeği'nden yaş değişkeninde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Anne-babanın mesleği, cinsiyet, kardeş sayısı, okul türü, anne-baba öğrenim durumu, doğum sırası, okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi ve kurum türü değişkenleri Dinleme Becerisi Ölçeği'nde anlamlı farklılıklar göstermiştir. Duygu Düzenleme Ölçeği'nde, cinsiyet değişkenine göre "duygu düzenleme kontrol" alt becerisinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yaş ve okul türü değişkenleri açısından, "duygu düzenleme beceri" toplam puanları ve "duygu düzenleme olumsuzluk" alt becerisinde anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Baba öğrenim durumu değişkenine göre "duygu düzenleme kontrol" alt becerisinde anlamlı bir farklılık yoktur. Okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi ve kurum türüne göre ise "duygu düzenleme toplam puanlarında" anlamlı bir fark saptanmamıştır. Araştırmanın diğer bir sonucu ise okul öncesi dönem çocukların dinleme becerileri ile duygu düzenleme toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler
Dinleme becerileri
Duygu düzenleme
Erken çocukluk
Okul öncesi eğitim

Keywords

Listening skills
Emotion regulation
Early childhood
Preschool education

Makale Geçmişi

Geliş: 01.04.2024
Kabul: 15.11.2024

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the relationship between pre-school children's listening skills and emotion regulation skills and to examine them in terms of different variables. The research was designed based on the relational survey model. The sample of the study consisted of 416 children attending preschool education in the 2022-2023 academic year. In the research, data were collected with the "Personal Information Form", "Emotion Regulation Scale", and "Listening Skill Scale". According to the results of the research, there was no significant difference in the age variable from the Listening Skill Scale. Variables such as parents' occupation, gender, number of siblings, school type, parents' education level, birth order, duration of attendance at pre-school education institution, family income level and institution type showed significant differences in the Listening Skill Scale. In the Emotion Regulation Scale, no significant difference was found in the "emotion regulation control" sub-skill based on the gender variable. Regarding age and school type variables, no significant differences were observed in the total scores for "emotion regulation skill" or the "emotion regulation negativity" sub-skill. Similarly, the father's education level variable showed no significant difference in the "emotion regulation control" sub-skill. Moreover, no significant difference was identified in the total emotion regulation scores according to the duration of attendance at a preschool education institution and the type of institution. Another result of the research was that no significant relationship was found between preschool children's listening skills and emotion regulation total scores.

* Bu çalışma ikinci yazar danışmanlığında, birinci yazar tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atıf Telli, F. B. & Bartan, M. (2024). Okul öncesi dönem çocukların dinleme becerileri ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TEBD*, 22(3), 2361-2379. <https://doi.org/10.37217/tebd.1462658>

Giriş

Bireyin yaşamında en çok kullandığı dil becerisi dinlemedir (Robertson, 2004) ve yaşamına dair birçok beceriyi kazanmanın temelinde dinleme yatmaktadır. Dinleme, bireyin işittiklerini duymayı, yorumlamayı ve anlam oluşturmayı içeren bir iletişim biçimidir (Jalongo, 2010). Dinleme, yaşamın başlarından itibaren kendini gösteren ve gelişmeye devam etmekte olan bir süreci kapsamaktadır (Keray-Dincel, 2019). Bireyler arasında iletişimin başlayabilmesi ve devam edebilmesi için dinleme eyleminin gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Gerçek dinleme eylemi, karşımızda konuşan bireyin duygu ve düşüncelerine tam olarak kendimizi vermeyi ve tüm dikkatimizle ona odaklanmayı gerektiren bir süreçtir. Bundan dolayı dinleme pasif değil, aktif bir eylemdir (Kadioğlu-Ateş ve Özyılmaz, 2016). Bir başka tanımda ise dinleme, sol beyin ve sağ beynin birlikte kullanılmasını gerektiren (Gelb, 2002), bilişsel olarak algılama, işleme koyma ve geri dönüt verme süreçlerini içeren (Janusik, 2007), çeşitli faktörlerden oluşan çok boyutlu süreçleri ele alan bir beceri olarak ifade edilmektedir (Karakuş-Tayşi, 2019).

Dinleme becerisinin gelişimi bireyin yaşıyla doğru orantılı ilerlemekte ve bu sürecin sağlıklı bir şekilde gelişmesi için çocukların desteklenmesi gerekmektedir (Özbay, 2012). Dinleme becerisini geliştirmiş bireyler özgüvenleri gelişmiş, iş ve eğitim alanlarında başarılı bireylerdir. Bu sebeple bu becerinin yaşam boyu geliştirilmesi için çaba gösterilmelidir (Aşılıoğlu, 2009). Dil becerisinin temelini oluşturan dinleme becerisine yönelik eğitimler özellikle okul öncesi dönemde önem arz etmektedir. Çocuk bu dönemde dinlemeye hâkimdir ama dinlemeyi tam olarak anlamlandıramaz (Çetinel, 2016). Okul öncesi dönemde gelişmekte olan bir başka beceri ise duygu düzenleme becerisidir. Duygu düzenleme becerisi bireyle birlikte gelişmekte, kişisel gelişim ve kişiler arası uyum süreçleri için önemli kabul edilmektedir. Bunun için bu becerinin de erken çocukluktan itibaren geliştirilmesi gerekmektedir (Yılmaz ve Zembat, 2021). Duygu düzenleme, bireyin kendi duygularını düzenleme sürecidir (Sille, 2016). İnsanların stres düzeyleri, ruhsal durumları, negatif ve pozitif duygularını ele alan durumların düzenlenmesi için gösterilen aktif çabaların hepsi duygu düzenlemeyi oluşturmaktadır (Duy ve Yıldız, 2014). Duygu düzenleme, bireyin duygusal tepkilerini ortama uygun şekilde düzenleyebilme becerisidir (Omtrak, 2019). Çocuklarda bu beceriler gelişimsel dönemlerine ve özelliklerine göre farklılıklar göstermektedir. Yaş ilerledikçe kullanılan duygusal düzenleme becerileri de gelişmekte ve daha stratejik, planlı olmaktadır (Aktaş, 2019). Okul öncesi eğitim ortamında çocuk duygularını düzenleme noktasında birçok deneyim yaşamaktadır (Kangal, 2021). Bu dönemde çocuğun öğretmeni ve akranları ile geçirdiği bir zaman diliminde kurduğu ilişkilerle duygu düzenleme becerilerini geliştirmektedir. Yine bu zaman diliminde çocuklar karşıdaki bireyin duygularını fark etmekte ve sosyal iletişim önem kazanmaktadır. Bu dönemde çocuğun dil yeteneğinin gelişmesiyle birlikte duygu düzenleme becerileri de gelişmektedir (Yılmaz, 2020). Okul

öncesi dönemde çocuğun yaşadığı sosyal ilişkiler ve kurduğu iletişimler duygu düzenleme becerisinin gelişimi için duyguları tanıma, ifade edebilme, yaşanan duygunun sonucu olarak deneyimleme ve öğrenmeyi sağlayacaktır (Bozkurt-Yükçü ve Demircioğlu, 2017).

Bu çalışmada, okul öncesi dönem çocukların dinleme becerileri ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Alanyazın incelendiğinde ülkemizde okul öncesi döneme ilişkin yapılan araştırmalarda erken çocukluk dönemi dinleme becerileri konusunun az çalışıldığı görülmektedir (Arabacı ve Ömeroğlu, 2016; Bartan ve Türe-Köse, 2023; Çelik ve Bartan, 2024; Polat ve Aydın, 2021; Simsar vd., 2024; Türe-Köse ve Bartan, 2021). Okul öncesi dönemdeki çocukların dinleme becerileri ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaya rastlanmamıştır. Okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme becerileri ile dinleme becerileri arasındaki ilişkinin boyutlarını göstermesi, çocukların gelişim alanlarına ve yaşam becerilerine etkisini göstermesi açısından çalışmanın alana katkı sağlayacağı ve yapılabilecek çalışmalara da örnek teşkil edeceği düşünülmektedir. Ayrıca, 2024'te güncellenen okul öncesi eğitim programı çocukların dinleme becerilerini artırmayı hedeflemektedir. Bu çalışmanın, yeni programı uygulayacak öğretmenler ve araştırmacılar için önemli bir kaynak olacağı düşünülmektedir.

Bu kapsamda aşağıdaki iki alt probleme cevap aranmıştır.

1. Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş çocukların dinleme becerileri ve duygu düzenleme becerileri bazı kişisel değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
2. Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5-6 yaş çocukların dinleme becerileri ile duygu düzenleme becerileri arasında ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi bölümleri yer almaktadır.

Araştırmanın Deseni

Çalışmanın amaçları doğrultusunda araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli; genel tarama yöntemi içinde bulunan bir yöntem olan iki ve daha çok değişken arasındaki değişimin varlığını, yönünü veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modeli olduğu için (Karasar, 2010) tercih edilmiştir.

Bu araştırma, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulunun 03.02.2023 tarih ve 80 sayılı etik kurul onayı ile yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında okul öncesi eğitim kuruma devam eden çocuklardan oluşmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu MEB'e bağlı özel ve devlet kurum bünyesindeki anaokulu ve anasınıfına devam etmekte olan 60-72 aylık yaş grubundaki 416 çocuk oluşturmaktadır. Örnekleme yöntemi olarak basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit tesadüfi örnekleme; evreni temsil eden birimin örnekleme dahil edilme durumu aynı olmakta ve rastgele seçimler yapılmakta olan bir örnekleme yöntemidir (Ural ve Kılıç, 2005).

Çocukların demografik özelliklere göre dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

Özellik	f	%	Özellik	f	%	Özellik	f	%
Yaş			Anne Meslek			Anne Öğrenim Durumu		
5	226	54,33	Ev hanımı	283	68,03	Okuryazar değil	7	1,68
6	190	45,67	İşçi	11	2,64	İlkokul	36	8,66
Cinsiyet			Memur	10	2,40	Ortaokul	85	20,43
Kız	217	52,16	Serbest meslek	17	4,09	Lise	124	29,81
Erkek	199	47,84	Profesyonel meslek	95	22,84	Ön lisans-Lisans	162	38,94
Kardeş Sayısı			Baba Meslek			Baba Öğrenim Durumu		
1	109	26,20	Çalışmıyor	8	1,92	Okuryazar değil	2	0,48
2	224	53,85	İşçi	107	25,72	İlkokul	21	5,05
3	77	18,51	Memur	32	7,69	Ortaokul	43	10,33
4	4	0,96	Serbest meslek	148	35,58	Lise	173	41,59
5	1	0,24	Profesyonel	121	29,09	Ön lisans-Lisans	174	41,83
7	1	0,24				Lisansüstü	3	0,72
Okul Türü			Kurum Türü					
Anasınıfı	188	45,19	Özel	67	16,11			
Anaokulu	228	54,81	Devlet	349	83,89			

Tablo 1 incelendiğinde çocukların 226'sı (%54,33) 5 yaşında, 190'ı (%45,67) ise 6 yaşında olup 217'si (%52,16) kız, 199'u (%47,84) erkektir. Kardeş sayısına bakıldığında tek kardeşi olan 109 (%26,20) çocuk, iki kardeşe sahip 224 (%53,85) çocuk ve üç kardeşi olan 77 (%18,51) çocuk olduğu görülmektedir. Annelerin 283'ü (%68,03) ev hanımı, 95'i (%22,84) profesyonel meslek sahibidir. Anne öğrenim durumunda 162'si (%38,94) ön lisans veya lisans mezunu, 124'ü (%29,81) lise mezunu, 85'i (%20,43) ortaokul mezunu, 36'sı (%8,66) ilkokul mezunu olup 7'si (%1,68) okuryazar değildir. Babaların 148'i (%35,58) serbest meslek sahibi, 121'i (%29,09) profesyonel mesleklerde çalışmakta ve 107'si (%25,72) işçidir. Baba öğrenim durumuna göre 174'ü (%41,83) ön lisans veya lisans mezunu, 173'ü (%41,59) lise mezunu, 43'ü (%10,33) ortaokul mezunu, 21'i (%5,05) ilkokul mezunudur, 3'ü (%0,72) lisansüstü eğitim almıştır. Çocukların 228'i (%54,81) anaokuluna, 188'i (%45,19) anasınıfına gitmekte olup 349 çocuk (%83,89) devlet kurumlarına, 67'si (%16,11) ise özel kurumlara devam etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada çocuklar ile ilgili kişisel bilgileri elde etmek için "Kişisel Bilgi Formu", çocukların dinleme becerilerini ölçmek için "Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği", çocukların duygu düzenlemelerini ölçmek için "Duygu Düzenleme Ölçeği" kullanılmıştır.

Dinleme Becerisi Ölçeği

Özer-Özkan ve Coşkun (2015) tarafından geliştirilen ölçekte 30 madde bulunmaktadır. Ölçek sosyal ve bilişsel davranışlar olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin 30 maddesinin 9'u sosyal davranışı, 21 maddesi ise bilişsel davranışları ölçmektedir. Ölçek dördümlü Likert tipindedir. Değerlendirilmesi 1=Hiçbir zaman, 2=Ara sıra, 3=Çoğunlukla ve 4=Her zaman şeklinde yapılmaktadır. Geliştirilen ölçek öğretmenler tarafından doldurulmaktadır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ölçeğin yapı geçerliliği için yapılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0,94 olarak hesaplanmış ve ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Duygu Düzenleme Ölçeği

Bu ölçek Shields ve Cicchetti (1997) tarafından geliştirilmiştir. Batum ve Yağmurlu (2007) tarafından ölçeğin Türkçeye uyarlaması yapılmıştır. Ölçekte ölçülen davranış 3-6 yaş aralığındaki çocukların duygu düzenleme becerileridir. Duygu düzenleme ölçeği toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçek dördümlü Likert tipinde oluşturulmuştur. Değerlendirilmesi 1=Hiçbir zaman, 2=Bazen, 3=Sık sık ve 4=Neredeyse her zaman şeklinde yapılmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesi ebeveynler veya öğretmenler tarafından yapılmaktadır. Bu çalışmada çocukların duygu düzenleme becerileri öğretmenleri tarafından değerlendirilmeye alınmıştır. Ölçeğin 24 maddesinin 8'i duygu düzenleme-kontrolü ve 18'i ise değişkenlik-olumsuzluğu olmak üzere iki alt boyutu değerlendirmeye almaktadır. Bu iki alt boyut için hesaplanan Cronbach Alfa değerleri sırasıyla 0,73 ve 0,75 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu kullanılarak 60-72 aylık çocuklar ve çocukların ebeveynleri ile ilgili bilgi edinilmiştir. Duygu Düzenleme ve Dinleme Becerisi Ölçeklerini her çocuk için kendi sınıf öğretmeninin doldurması istenilmiştir. Sınıf öğretmenleri bu ölçeklerin her bir maddesini çocuğa uygun olarak işaretlemesi gerektiği ve çocuğun günlük davranışlarının genel bir değerlendirmesini yapmaya çalışılması konusunda bilgilendirilmiştir. Dikkat edilen bir husus ise daha güvenilir bilgi elde edebilmek adına her öğretmene haftalık beş form bırakılarak günlük bir çocuğu değerlendirmesi, değerlendirme yaparken yansız davranmaları konusunda gerekli uyarı ve hatırlatmalar yapılarak ölçeği doldurmaları için teslim edilmiş ve tamamlandığında ise araştırmacı tarafından toplanılmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler analiz edilmeden önce parametrik testler için gerekli varsayımları sağlayıp sağlamadığı kontrol edilmiştir. Verilerin normalliği için her alt boyutta çarpıklık katsayıları incelenmiştir. Karşılaştırmalar yapılırken iki kategorisi olan bağımsız değişkenlerde ortalama puanların farklılaşmasını incelemek için Bağımsız Örneklemeler için t Testi, parametrik olmayan karşılığı Mann Whitney U Testi; ikiden fazla kategorisi olan değişkenlerde ortalama puanların farklılaşmasını incelemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), parametrik olmayan karşılığı Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Çoklu gruplarda farkın anlamlılığı Tukey testi ile analiz edilmiştir. Dinleme becerisi ve duygu düzenleme becerisi etkileşimi arasındaki korelasyon için Pearson Momentler Çarpım Korelasyonundan faydalanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde bulgular araştırmanın alt problemlerine göre analiz edilmiş ve tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete Ait t-Testi Sonuçları

	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>Ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>
Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği	Kız	217	96,57	18,44	414	2,506	0,013	0,12
	Erkek	199	91,93	19,29				
Duygu Düzenleme Becerisi Ölçeği	Kız	217	51,13	6,53	394,378	-3,299	0,001	0,16
	Erkek	199	53,41	7,49				

Tablo 2’de görüldüğü üzere çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında cinsiyetlerine göre anlamlı fark saptanmıştır ($t_{(414)}=2,506$, $p<0,05$). Aritmetik ortalamalar incelendiğinde kız çocuklara ait ortalamanın ($\bar{x}=96,57$), erkek çocuklara ait ortalamadan ($\bar{x}=91,93$) yüksek olduğu görülmektedir. Farka ait etki büyüklüğü 0,12 çıkmıştır. Bu değer cinsiyetin dinleme becerisi üzerinde düşük etkiye sahip olduğunu diğer bir deyişle varyansın %12’sini açıkladığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde çocukların duygu düzenleme becerilerinde cinsiyetlerine göre anlamlı fark saptanmıştır ($t_{(394.378)}=-3,299$; $p<0,05$). Aritmetik ortalamalar incelendiğinde erkek çocuklara ait ortalamanın ($\bar{x}=53,41$), kız çocuklara ait ortalamadan ($\bar{x}=51,13$) yüksek olduğu görülmektedir. Farka ait etki büyüklüğü 0,16 çıkmıştır. Bu değer cinsiyetin duygu düzenleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu diğer bir deyişle varyansın %16’sını açıkladığını göstermektedir.

Tablo 3. Yaşa Göre t-Testi ve Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	<i>Yaş</i>	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>Ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği	5	226	92,76	19,38	414	-1,878	0,061
	6	190	96,25	18,34			
	<i>Yaş</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalama</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>z</i>	<i>p</i>	
Duygu Düzenleme Becerisi Ölçeği	5	226	211,08	47704,50	-0,478	0,632	
	6	190	205,43	39031,50			

Tablo 3 incelendiğinde yaşa göre dinleme becerisi puanlarına ait t testi sonuçlarında anlamlı fark bulunmamıştır ($t_{(414)}=-1,878$; $p>0,05$). Ortalamalar arasındaki fark örneklemden kaynaklı tesadüfi bir fark olarak yorumlanabilir. Yaşa göre duygu düzenleme becerisi puanları arasındaki Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde de anlamlı fark bulunmamıştır ($z=-0,478$; $p>0,05$).

Tablo 4. Kardeş Sayısına Göre Karşılaştırılması ANOVA Sonuçları

	<i>Varyansın Kaynağı</i>	<i>Kareler Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Kareler Ortalama</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Fark</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>
Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği	Gruplararası	9137,100	2	4568,550	13,426	0,000	1-2	0,25
	Gruplariçi	138492,851	407	340,277			1-3	
	Toplam	147629,951	409				2-3	
Duygu Düzenleme Becerisi Ölçeği	Gruplararası	227,695	2	113,848	2,275	0,104	-	-
	Gruplariçi	20369,009	407	50,047				
	Toplam	20596,705	409					

Tablo 4 incelendiğinde çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları kardeş sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($F_{(2,407)}=13,426$; $p<0,05$). Farkın kaynağı için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda tek kardeş olma durumu ile iki ve üç kardeş olma durumu ayrıca iki kardeş durumu olma ile üç kardeş olma durumu arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Tek çocuk olma durumunda aritmetik ortalama 100,55, iki kardeş olma durumunda 94,43, üç kardeş olma durumunda ise 86,32 olarak bulunmuştur. Farka ilişkin etki büyüklüğü 0,25 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, kardeş sayısının dinleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Tablo incelendiğinde çocukların duygu düzenleme beceri toplam puan ortalamaları kardeş sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşmamıştır ($F_{(2,407)}=2,275$; $p>0,05$).

Tablo 5. Anne Öğrenim Düzeyine Göre Karşılaştırılması ANOVA Sonuçları

	<i>Varyansın Kaynağı</i>	<i>Kareler Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Kareler Ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Fark</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>
Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği	Gruplararası	11589,92	3	3863,307	11,751	0,000	1-4	0,28
	Gruplariçi	132496,68	403	328,776			2-4	
	Toplam	144086,60	406				3-4	
Duygu Düzenleme Becerisi Ölçeği	Gruplararası	203,77	3	67,925	1,352	0,257	-	-
	Gruplariçi	20242,61	403	50,230				
	Toplam	20446,39	406					

Tablo 5 incelendiğinde çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları anne öğrenim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($F_{(3,403)}=11,751$; $p<0,05$). Farkın kaynağı için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda ilkökul mezunu ile üniversite mezunu olma, ortaokul mezunu ile üniversite mezunu olma ve lise mezunu ile üniversite mezunu olma durumu arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Farka ilişkin etki büyüklüğü 0,28 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, anne öğrenim düzeyinin dinleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Tablo

incelendiğinde çocukların duygu düzenleme beceri toplam puan ortalamaları anne öğrenim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmamıştır ($F_{(3,403)}=1,352$; $p>0,05$).

Tablo 6. Baba Öğrenim Düzeyine Göre ANOVA ve Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

<i>Baba Öğrenim Düzeyi</i>	<i>Kareler Toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>
Gruplararası	12669,055	3	4223,018			1-4	
Gruplarıçi	132854,273	407	326,423	12,937	0,000	2-4	0,29
Toplam	145523,329	410				3-4	
<i>Baba Öğrenim Düzeyi</i>	<i>Sıra Ort</i>	<i>sd</i>	χ^2	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>	
İlkokul	230,24						
Ortaokul	245,24	3	9,176	0,027	3-5	0,015	
Lise	209,98						
Üniversite	189,42						

Tablo 6 incelendiğinde ANOVA sonucunda çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları baba öğrenim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($F_{(3,407)}=12,937$; $p<0,05$). Farkın kaynağı için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda ilkokul mezunu ile üniversite mezunu olma, ortaokul mezunu ile üniversite mezunu olma ve lise mezunu ile üniversite mezunu olma durumu arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Duygu düzenleme beceri toplam puanlarının baba öğrenim düzeyine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları incelendiğinde çocukların duygu düzenleme beceri toplam puan ortalamaları arasında babaların öğrenim düzeyine göre anlamlı fark bulunmuştur ($\chi^2_{(3)}=9,176$; $p<0,05$). Gruplar arasında gözlenen farkın hangi gruplardan kaynaklandığını araştırmak için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucu ortaokul ile üniversite mezunu arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Babası ortaokul mezunu olan çocukların sıra ortalaması 245,24 ve babası üniversite mezunu olan çocukların sıra ortalaması 189,42 olarak saptanmıştır. Hesaplanan etki büyüklüğü 0,015 olarak bulunmuş ve baba öğrenim düzeyinin duygu düzenleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 7. Anne Mesleğine Göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	<i>Meslek</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort</i>	<i>sd</i>	χ^2	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>
Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği	Ev hanımı	283	189,08					
	İşçi	11	180,50					
	Memur	10	248,95	4	29,580	0,000	1-5	0,06
	Serbest	17	214,85					
Duygu Düzenleme Becerisi Ölçeği	Profesyonel	95	264,20					
	Ev hanımı	283	202,38					
	İşçi	11	176,32					
	Memur	10	189,75	4	8,322	0,080	-	-
Duygu Düzenleme Becerisi Ölçeği	Serbest	17	180,03					
	Profesyonel	95	237,54					

Tablo 7 incelendiğinde çocukların dinleme becerisi puanları ortalamaları arasında annelerinin mesleklerine göre anlamlı fark bulunmuştur ($\chi^2_{(4)}=29,580$; $p<0,05$). Gruplar arasında gözlenen farkın hangi gruplardan kaynaklandığını araştırmak için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucu ev hanımı ve

profesyonel meslek arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Annesi ev hanımı olan çocukların sıra ortalaması 189,08, annesi profesyonel meslek sahibi olan çocukların sıra ortalaması 264,20 olarak elde edilmiştir. Hesaplanan etki büyüklüğü 0,06 olarak bulunmuş ve anne mesleğinin dinleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Tablo incelendiğinde çocukların duygu düzenleme kontrol alt beceri puan ortalamaları arasında annelerin mesleklerine göre anlamlı fark bulunmamıştır ($\chi^2_{(4)}=8,322$; $p>0,05$).

Tablo 8. Baba Mesleğine Göre ANOVA ve Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

<i>Baba Meslek</i>	<i>Kareler Toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>
Gruplararası	11267,517	3	3755,839			2-5	
Gruplarıçi	134596,127	404	333,159	11,273	0,000	4-5	0,28
Toplam	145863,645	407					
<i>Baba Meslek</i>	<i>Sıra Ort</i>	<i>sd</i>	χ^2	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>	
İşçi	208,11						
Memur	208,28	3	9,001	0,029	4-5	0,014	
Serbest	221,87						
Profesyonel	179,06						

Tablo 8 incelendiğinde ANOVA sonucunda çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları baba mesleğine göre anlamlı şekilde farklılaşmıştır ($F_{(3,404)}=11,273$; $p<0,05$). Farkın kaynağı için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda işçi ile profesyonel meslek ve serbest meslek ile profesyonel meslek arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Farka ilişkin etki büyüklüğü 0,28 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, baba mesleğinin dinleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Duygu düzenleme becerisi toplam puanlarının baba mesleğine göre Kruskal Wallis H Testi Sonuçları incelendiğinde çocukların duygu düzenleme beceri toplam puan ortalamaları arasında babaların mesleklerine göre anlamlı fark bulunmuştur ($\chi^2_{(3)}=9,001$; $p<0,05$). Gruplar arasında gözlenen farkın hangi gruplardan kaynaklandığını araştırmak için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucu serbest meslek ve profesyonel meslek arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Babası serbest meslek olan çocukların sıra ortalaması 221,87 ve babası profesyonel meslek sahibi olan çocukların sıra ortalaması 179,06 olarak elde edilmiştir. Hesaplanan etki büyüklüğü 0,014 olarak bulunmuştur. Bu sonuç baba mesleğinin duygu düzenleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 9. Okul Türüne Göre t-Testi Sonuçları

	<i>Okul Türü</i>	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>s</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Etki Büyüklüğü</i>
Dinleme Becerilerini	Anasınıfı	188	97,27	19,66	414	2,879	0,004	0,14
Değerlendirme Ölçeği	Anaokulu	228	91,94	18,07				
Duygu Düzenleme	Anasınıfı	188	51,99	7,037	414	-0,603	0,547	-
Becerisi Ölçeği	Anaokulu	228	52,41	7,150				

Tablo 9 incelendiğinde çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında okul türlerine göre anlamlı fark saptanmıştır ($t_{(414)}=2,879$; $p<0,05$). Aritmetik ortalamalar incelendiğinde anasınıfına ait ortalamanın ($\bar{x}=97,27$), anaokuluna ait ortalamadan ($\bar{x}=91,94$) yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgu anasının anaokuluna göre daha yüksek dinleme becerisine sahip olduğu şeklinde

yorumlanabilir. Farka ait etki büyüklüğü 0,14 çıkmıştır. Bu değer okul türünün dinleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğunu diğer bir deyişle varyansın %14'ünü açıkladığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde çocukların duygu düzenleme becerisi toplam puan ortalamaları arasında okul türüne göre anlamlı fark saptanmamıştır ($t_{(414)}=-0,603$; $p>0,05$).

Tablo 10. Kurum Türüne Göre t-Testi ve Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek	Yaş	N	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Duygu Düzenleme	Özel	67	51,05	5,273	121,644	-1,840	0,068
Becerisi Ölçeği	Devlet	349	52,44	7,377			
	Yaş	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	z	p	
Dinleme Becerilerini	Özel	67	306,75	20552,50	-7,307	0,00	
Değerlendirme Ölçeği	Devlet	349	189,64	66183,50			

Tablo 10 incelendiğinde çocukların duygu düzenleme beceri toplam puan ortalamaları arasında kurum türüne göre anlamlı fark saptanmamıştır ($t_{(121.644)}=-1,840$; $p>0,05$). Kurum türüne göre dinleme becerisi puanları arasındaki Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre çocukların dinleme becerisi ortalama puanları arasında kurum türüne göre anlamlı fark olduğu bulunmuştur ($z=-7,307$; $p<0,05$). Sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde özel kuruma devam eden çocukların (306,75) devlet kurumuna devam eden çocuklara (189,64) göre dinleme becerilerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında çocukların duygu düzenleme ve dinleme becerileri puanları arasındaki ilişki incelenmiş ancak belirgin bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir. ($r=-0,087$; $r^2=0,02$; $p>0,05$).

Tartışma

Bu bölümde araştırma ile elde edilen bulgulara yönelik sonuçlara ve ulaşılan sonuçlar üzerinden tartışmaya yer verilmiş, son olarak bulgulara ve sonuçlara bağlı olarak önerilerde bulunulmuştur.

Çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında cinsiyetlerine göre anlamlı fark saptanmıştır. Yapılan analiz sonucunda kız çocuklarının erkek çocuklara göre daha yüksek dinleme becerisine sahip olduğu görülmüştür. Cinsiyet değişkeninde fark olarak kız çocukların daha yüksek dinleme becerisine sahip olması erkek çocuklarına göre dikkatlerini hemen verebilmeleri, dikkat sürelerini daha uzun tutabilmeleri ve süreç odaklı olmaları olarak düşünülmektedir. Araştırmada elde edilen bulguyu daha önce yapılan araştırmaların sonucu desteklemektedir. Polat ve Aydın (2021) araştırmalarında dinleme ve sosyal beceri arasında pozitif ilişki bulunurken, kız çocuklarının erkek çocuklara göre daha yüksek dinleme becerisine sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Şeker (2022) çalışmasında, çocukların dinleme becerileri ile matematik yetenekleri arasında bir ilişki bulamamıştır. Ancak, çalışma kız çocuklarının erkek çocuklara göre daha yüksek dinleme becerisine sahip olduğunu göstermektedir. Çocukların duygu düzenleme becerilerinde cinsiyetlerine göre anlamlı fark

bulunmuştur. Ancak cinsiyet değişkeninin duygu düzenleme becerisi üzerinde düşük etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları, erkek çocukların duygu düzenleme puanlarının yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, erkeklerin duygularını ifade etme konusunda daha dirençli olduklarını düşündürmektedir. Buna karşın kız çocuklar duygularını anında dışa vurduklarından dolayı duygu düzenleme konusunda daha fazla sorun yaşayabilirler. Bu gözlemler, cinsiyetler arası duygusal tepkilerdeki farklılıkları ortaya koymaktadır. Araştırmada elde edilen bulguyu daha önce yapılan araştırmaların sonucu desteklemektedir. Arslan-Özkılıç (2021), Erel (2016), Bozkurt-Yükçü ve Demircioğlu (2017) ile Özkan (2019) çalışmalarında okul öncesi dönemdeki çocukların cinsiyeti ile duygu düzenleme becerisi arasında ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu farklılığın sebebinin seçilen örneklem gruplarından kaynakladığı düşünülmektedir.

Çocukların dinleme becerisinde çocuğun yaşına göre anlamlı fark saptanmamıştır. Yapılan analiz sonucunda ortalamalar arasındaki fark örneklemden kaynaklı tesadüfi bir fark olarak düşünülmektedir. Çelik ve Bartan'ın (2024) yaptığı araştırmada, çocukların dinleme becerilerinin yaşa göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur. Bu bulgu, araştırmada elde edilen sonuçları destekler niteliktedir. Yaş değişkeninde bir farka rastlanılmama nedeni çalışılan çocukların yaş aralığının birbirine yakın olması ve gelişim alanlarının benzerlik göstermesi olarak açıklanabilir. Çocukların duygu düzenleme becerilerinde, çocukların yaşlarına göre anlamlı fark bulunmamıştır. Araştırmada elde edilen bulguyu daha önce yapılan araştırmaların sonucu desteklemektedir. Örneğin Mehmetoğlu-Yontar (2019), Koca (2020), Aksoy (2022) ve Arslan-Özkılıç (2021) çalışmalarında okul öncesi dönemdeki çocukların yaşı ile duygu düzenleme becerisi arasında ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı fark saptanmıştır. Çelik ve Bartan (2024) çalışmasında çocukların dinleme becerilerinin çocuğun kardeş sayısı değişkeninde orta etkiye sahip olduğunu bulmuştur. Çocukların duygu düzenleme becerisinde kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı fark bulunmamıştır. Araştırmada elde edilen bulguyu daha önce yapılan araştırmaların sonucu desteklemektedir. Örneğin Erel (2016), Özkan (2019), Bozkurt-Yükçü ve Demircioğlu (2017), Mehmetoğlu-Yontar (2019), Karas (2021), Yirik (2022) ve Alkan (2020) çalışmalarında okul öncesi dönem çocukların kardeş sayısı ile duygu düzenleme toplam puan ortalamaları arasında ilişki olmadığını saptamışlardır.

Çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında ailede kaçınıcı çocuk olduğu değişkenine göre anlamlı fark saptanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ilk çocuk olma durumu ile üçüncü çocuk olma durumu ve ikinci çocuk olma ile üçüncü çocuk olma durumu arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Ailede kaçınıcı çocuk olduğu değişkeninin dinleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonucuna göre ailenin ilk çocuğuna göstermiş

olduğu ilginin diğer kardeşlerine göre fazla olması ilk çocuğun dinleme becerisinin yüksek olma sebebi olarak düşünülmektedir. Çocukların duygu düzenleme becerisinde ailede kaçınıcı çocuk olduğu değişkenine göre anlamlı fark bulunmamıştır. Araştırmada elde edilen bulguyu daha önce yapılan araştırmaların sonucu desteklemektedir. Mehmetoğlu-Yontar (2019), Özkan (2019), Erel (2016) ve Yirik (2022) çalışmalarında okul öncesi dönem çocukların ailede kaçınıcı çocuk olduğu değişkeni ile ilişki olmadığını saptamışlardır.

Çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında anne ve babanın öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı fark saptanmıştır. Bu araştırma sonucuna göre; anne ve babanın öğrenim düzeyleri arttıkça çocukların daha fazla dinlenilmeye özen gösterildiği ve dinlemenin niteliğinin de arttığı düşünülmektedir. Araştırmada elde edilen bulguyu daha önce yapılan araştırmaların sonucu desteklemektedir. Örneğin Polat ve Aydın (2021) araştırmalarında anne ve babanın öğrenim düzeyi ile çocukların dinleme becerisi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Şeker (2022) çalışmasında anne ve babanın öğrenim düzeyi ile çocukların dinleme becerisinin ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çocukların duygu düzenleme becerisi ile anne eğitim düzeyi değişkeni arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Özkan (2019) çalışmasında çocukların anne eğitim düzeyi ile duygu düzenleme kontrol alt becerileri, toplam puan ortalamaları ve olumsuzluk alt becerileri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır.

Çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında anne ve babanın mesleği değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur. Ev hanımı ve profesyonel mesleğe sahip olanların arasında anlamlı fark bulunmuştur. Şeker (2022) çalışmasında, babanın mesleği ile çocukların dinleme becerisi arasında bir ilişki olduğu, ancak anne mesleği ile böyle bir ilişkinin olmadığı sonucuna varmıştır. Ayrıca, çocukların duygu düzenleme becerisi ile anne mesleği arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Elde edilen bu bulgular, daha önceki araştırmalarla örtüşmektedir. Örneğin Çelen (2022), Bozkurt-Yükçü ve Demircioğlu'nun (2017) çalışmalarında da anne mesleği ile çocukların duygu düzenleme becerileri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında okul türü değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan analiz sonucunda anasınıfına devam eden çocukların anaokuluna devam eden çocuklara göre daha yüksek dinleme becerisine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul türü değişkeninin dinleme becerisi üzerinde küçük etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların duygu düzenleme becerisi ile okul türü değişkenine arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Yılmaz ve Tüfekçi-Akcan (2019) da çalışmalarında okul türü değişkeninin duygu düzenleme arasında herhangi bir ilişki bulmamışlardır.

Çocukların dinleme becerisi puan ortalamaları arasında kurum türü değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan analiz sonucunda özel kuruma devam eden çocukların devlet kurumuna

devam eden çocuklara göre daha yüksek dinleme becerisine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların duygu düzenleme becerisi ile kurum türü değişkenine arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Özkan (2019) ve Şensoy (2022) çalışmalarında kurum türü ile duygu düzenleme arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Duygu düzenleme toplam puanları ile dinleme becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Araştırmada elde edilen bulguyu destekleyen nitelikte alanyazında bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Araştırmanın sonuçlarına bağlı olarak şu şekilde önerilerde bulunulabilir:

- Çalışma daha geniş örneklem grubu ile yapılabilir.
- Çocuklar ve ebeveynlerin de dâhil edilerek yapılacak çalışmalar, çalışılan konularda daha kapsamlı verilerin toplanmasını sağlayabilir.
- Yapılan bu çalışmanın verileri Duygu Düzenleme Ölçeği ve Dinleme Becerisi Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Farklı ölçme araçları ile daha kapsamlı veri toplanabilir.
- Dinleme alanında sınırlı çalışmalara ulaşılmıştır. Bu alanda okul öncesi dönem yaş grubu çocuklarla yapılacak her çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Eğitimcilerin dinleme becerisi ile ilgili yapılan faaliyetlere ve eğitimlere katılmaları önerilir.
- Sınıflarında uyguladıkları etkinliklerin her birinde dinlemenin önemini vurgulamaları ve dinleme ortamına dikkat edilerek uygulama yapmaları önerilir.
- Ebeveynlerin, çocuklarının duygu düzenleme ve dinleme becerilerini desteklemek amacıyla, evde dinleme ortamını iyileştirmeleri ve çocuklarıyla birlikte duyguları ifade etme ve dinleme becerilerini geliştirecek etkinlikler yapmaları önerilir.

Kaynaklar

- Aksoy, H. S. (2022). *3-6 yaş grubu çocukların duygu düzenleme becerilerinin yordayıcısı olarak babaların babalık rolü algısı, ebeveynliğe yönelik tutumu ve baba katılımı* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Aktaş, F. (2019). *Yaratıcı drama etkinliklerinin 60-72 aylık çocukların duygu düzenleme becerilerine etkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Alkan, E. (2020). *60-78 aylık çocukların duygu düzenleme becerileri ile okula hazır bulunuşlukları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Arabacı, N. & Ömeroğlu, E. (2016). Anne-Baba-Çocuk İletişimi Değerlendirme Aracı'nın geliştirilmesi: Geçerlik güvenirlik çalışması. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2016(7), 1-21.

- Arslan-Özkılıç, S. (2021). *Okul öncesi dönem çocuklarının anneleriyle olan ilişkileri ve annelerin çocuğa yönelik ilgisi ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Aşlıoğlu, B. (2009). Türkçe öğretmen adaylarına göre derslerde karşılaşılan başlıca dinleme engelleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(29), 45-63.
- Bartan, M. & Türe-Köse, H. B. (2023). Okul öncesi dönem çocuklarının dinleme becerilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 7(1), 46-64.
- Batum, P. & Yağmurlu, B. (2007). What counts in externalizing behaviors? The contributions of emotion and behavior regulation. *Current Psychology*, 25(4), 272-294.
- Bozkurt-Yükçü, Ş. & Demircioğlu, H. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının duygu düzenleme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 442-466.
- Çelen, Ş. (2022). *36-72 aylık çocukların duygu düzenleme becerileri ile mizaç özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Çelik, T. & Bartan, M. (2024). Okul öncesi eğitime devam eden 60-72 aylık çocukların dinleme becerileri ile sosyal problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(3), 1908-1922. <https://doi.org/10.24315/tred.1459287>
- Çetinel, G. (2016). *Okul öncesi dönem çocuğuna sahip annenin çocuk yetiştirme tutumu ile çocuğun dinleme becerisi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Duy, B. & Yıldız, M. A. (2014). Ergenler için Duygu Düzenleme Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(41), 23-35.
- Erel, S. (2016). *Okul öncesi dönemdeki çocuklarda bakış açısı alma becerileri, duygu düzenleme ve ahlak gelişiminin davranış sorunları ile ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gelb, M. J. (2002). *Düşünmenin tam zamanı* (T. Bilgiç, Çev.). Arion.
- Jalongo, M. R. (2010). Listening in early childhood: An interdisciplinary review of the literature. *International Journal of Listening*, 24, 1-18.
- Janusik, L. (2007). Building listening theory: The validation of the conversational listening span. *Communication Studies*, 58, 139-156.
- Kadioğlu-Ateş, H. & Özyılmaz, Ö. (2016). *Erken çocukluk dönemine disiplinler bakış*. Türkçe Özel Seri.
- Kangal, S. (2021). *Çocuğumun beyninde neler oluyor?* Elma.

- Karakuş-Tayşi, E. (2019). The effect of listening attitude and listening anxiety on listening comprehension: A regression model. *Universal Journal of Educational Research*, 7(2), 356-364.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Karaş, Z. (2021). *Okul öncesi çocuklarının duygu düzenleme becerilerinin mizaçları, ebeveynlerinin duygusal zekaları ve psikolojik iyi oluşlarıyla ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Keray-Dincel, B. (2019). Metaphors on the concepts of "reading" and "listening" created by the secondary school students. *Journal of Education and Learning*, 8(1), 238-248. <https://doi.org/10.5539/jel.v8n1p238>
- Koca, A. (2020). *60-72 aylık okul öncesi çocukların duygu düzenleme becerileri ile empati becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Mehmetoğlu-Yontar, B. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin bireysel değerleri ile okul öncesi çocuklarının duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Omrak, C. (2019). *Okul öncesi dönem çocuklarının bağlanma örüntüleri ve duygu düzenleme becerilerinin teknoloji kullanımıyla ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özbay, M. (2012). *Anlama teknikleri II: Dinleme eğitimi*. Öncü.
- Özer-Özkan, Y. & Coşkun, L. (2015). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik dinleme becerilerini değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(9), 67-98.
- Özkan, S. (2019). *Okul öncesi dönemdeki çocukların duygu düzenleme becerileri ile ebeveynlerinin sosyal sorun çözme ve çocuklarının olumsuz duygularıyla baş etme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Polat, Ö. & Aydın, D. (2021). 48-60 aylık çocukların dinleme becerileri ile sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 17(1), 39-53.
- Robertson, A. K. (2004). *Etkili dinleme* (E. S. Yarmalı, Çev.). Hayat.
- Shields, A. & Cicchetti, D. (1997). Emotion regulation among school-age children: The development and validation of a new criterion Q-sort scale. *Developmental Psychology*, 33(6), 906-916.
- Sille, A. (2016). *Annenin duygusal sosyalizasyonu ile 48-72 aylık çocukların duygu düzenleme becerisi arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Simsar, A., Coskun, L., & Dinler, H. (2024). Impacts of parent's reading habits at home on children's listening skills. *International Journal on Studies in Education*, 6(2), 240-254. <https://doi.org/10.46328/ijonse.202>

- Şeker, P. T. (2022). Okul öncesi dönem çocuklarının matematik yetenekleri ve dinleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 13(50), 1599-1615.
- Şensoy, P. (2022). *Okul öncesi dönem çocukların bağlanma biçimlerinin duygu düzenleme ve kişilerarası problem çözme becerisi üzerindeki etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Türe-Köse, H. B. & Bartan, M. (2021). Okul öncesi dönem çocuklarında dijital öykü anlatımının dinleme becerilerine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 54(2), 523-557.
- Ural, A. & Kılıç, İ. (2005). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Detay.
- Yılmaz, H. (2020). *Okul Öncesi Duygu Düzenleme Ölçeği'nin geliştirilmesi ve annelerin duygu düzenleme güçlüklerinin çocukların duygu düzenleme becerilerini yordayıcılığı* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yılmaz, H. B. & Tüfekçi-Akcan, A. (2019). Okul öncesi dönemde çocukların duygu düzenleme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. 6. *International Eurasian Educational Research Congress – 2019* içinde (s. 702-709).
- Yılmaz, H. & Zembat, R. (2021). Okul Öncesi Duygu Düzenleme Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 5(2), 526-551.
- Yirik, E. (2022). *Ebeveynlerin riskli oyunlara izin verme düzeyleri ile 48-72 aylık çocukların duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Extended Summary

Listening is the language skill that an individual uses the most in his/her life (Robertson, 2004) and listening is the basis of acquiring many life skills. Listening is a form of communication that involves hearing what the individual hears, interpreting and creating meaning (Jalongo, 2010). Listening covers a process that has been evident since the beginning of our lives and continues to develop (Keray-Dincel, 2019). Emotion regulation is the process of regulating one's own emotions (Sille, 2016). All active efforts to regulate situations that deal with people's stress levels, mental states, negative and positive emotions constitute emotion regulation (Duy-Yıldız, 2014). Emotion regulation is the individual's ability to regulate emotional reactions in accordance with the environment (Omtrak, 2019). These skills in children vary according to their developmental periods and characteristics. As the age progresses, the emotional regulation skills used develop with it and become more strategic and planned (Aktaş, 2019). In the preschool education environment, children have many experiences in regulating their emotions (Kangal, 2021). The social relationships experienced by the preschool

child and the communications he/she establishes will provide the definition of emotions, expression, experience and learning as a result of the emotion experienced for the development of emotion regulation skills (Bozkurt-Yükçü and Demircioğlu, 2017).

There is no research examining the relationship between listening skills and emotion regulation skills of preschool children. It is thought that the study will contribute to the literature in the field in terms of showing the dimensions of the relationship between emotion regulation skills and listening skills of preschool children, showing its effect on children's developmental areas and life skills, and will set an example for future studies in this field. In addition, the preschool curriculum updated in 2024 aims to increase children's listening skills. It is thought that this study will be an important resource for teachers and researchers who will implement the new curriculum.

In this context, answers to the following two sub-problems were sought.

1. Do listening skills and social problem solving skills of 5-6 years old children attending preschool education institutions differ in terms of some variables?
2. Is there a relationship between listening skills and social problem solving skills of 60-72 months old children attending preschool education institutions?

In this research, the relational survey model, which is one of the quantitative research methods, was used. Relational survey model is a research model that aims to determine the existence, direction or degree of change between two or more variables, which is a method within the general survey method, and it is stated that it is appropriate to be used in such researches (Karasar, 2010). The sample of the study consisted of children attending preschool education institutions in the 2022-2023 academic year. The sample group of the study consisted of 416 children aged 60-72 months. Simple random sampling method was used as the sampling method. Simple random sampling is a sampling method in which the unit representing the universe has the same inclusion status and random selections are made (Ural and Kılıç, 2005). In the study, "Personal Information Form" was used to obtain personal information about children, "Listening Skills Scale" was used to measure children's listening skills, and "Emotion Regulation Scale" was used to measure children's emotion regulation. Before analysing the data, it was checked whether they met the necessary assumptions for parametric tests. Skewness coefficients were analysed in each sub-dimension for normality of the data. When comparisons were made, Independent Samples t-Test and its non-parametric equivalent Mann-Whitney U Test were used to examine the differentiation of mean scores in independent variables with two categories; One-Way Analysis of Variance and its non-parametric equivalent Kruskal Wallis H Test were used to examine the differentiation of mean scores in variables with more than two categories.

According to the results of the research, a significant difference was found between the mean scores of children's listening skills in terms of their gender. As a result of the analysis, it was seen that girls had higher listening skills than boys. A significant difference was found in children's emotion regulation skills according to their gender. However, it was concluded that the gender variable had a small effect on emotion regulation skills. No significant difference was found in children's listening skills according to the age of the child. As a result of the analysis, the difference between the averages was considered as a coincidental difference due to the sample. No significant difference was found in children's emotion regulation based on age variable. There was a significant difference between the mean scores of children's listening skills according to the number of siblings variable. No significant difference was found in children's emotion regulation skills according to the number of siblings variable.

A significant difference was found between the mean scores of children's listening skills based on the number of children in the family. As a result of the analysis, a significant difference was found between being the first child and being the third child and between being the second child and being the third child. No significant difference was found in children's emotion regulation skills in terms of the variable of the number of children in the family. A significant difference was found between the mean scores of children's listening skills in terms of the level of education of the mother and father. According to the results of this study, it is thought that as the educational level of the mother and father increases, more attention is paid to listening to children and the quality of listening increases. No significant difference was found between children's emotion regulation skills and mother's education level.

A significant difference was found between the mean scores of children's listening skills in terms of the occupation of the mother and father. As a result of the analysis, a significant difference was found between housewife and professional occupation based on the mother's occupation. No significant difference was found between children's emotion regulation skills and mother's occupation variable. A significant difference was found between children's listening skill mean scores in terms of the family income status variable. It was concluded that the family income status variable had a medium effect on listening skills. No significant difference was found between children's emotion regulation skills and family income status. A significant difference was found between children's listening skill mean scores based on the school type variable. As a result of the analysis, it was concluded that children attending kindergarten had higher listening skills than children attending kindergarten. No significant difference was found between children's emotion regulation skills and school type variable. A significant difference was found between the mean scores of children's listening skills in terms of the type of institution. As a result of the analysis, it was concluded that

children attending private institutions had higher listening skills than children attending public institutions. No significant difference was found between children's emotion regulation skills and institution type variable.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teřekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulunun 03.02.2023 tarih ve 80 sayılı onayı ile yürütülmüştür.